

De laatste weken van het schooljaar

Voor iedereen in het onderwijs die het afsluiten van het schooljaar aangrijpt als start voor het volgende schooljaar. Waarom de laatste weken, de bronzen weken, van het schooljaar de basis vormen voor het begin van volgend schooljaar.

“Het lijkt wel of ze de regels niet meer kennen, ze zijn écht toe aan vakantie”

We bevinden ons in de laatste weken van het schooljaar. Mogelijk valt het op dat sommige kinderen wat meer gaan mopperen, zich niet meer houden aan afspraken zich wat meer gaan terugtrekken of elkaar meer dan ooit op gaan zoeken en het kan zijn dat eerder gemaakte afspraken niet meer serieus genomen worden.

Het zou kunnen zijn dat kinderen opzien tegen het afscheid, dat ze zich losweten van de groep of juist op zoek zijn naar een ‘samen staan we sterk’ gevoel, misschien zijn er die geen zin hebben in de zomervakantie omdat het hen thuis niet goed gaat, mogelijk hebben ze moeite met de nieuwe leerkracht van volgend jaar of willen ze niet weg van de vertrouwde leraar die al twee jaar hebben gehad. Het zou kunnen zijn dat...

In deze fase te investeren in de relatie met de kinderen, individueel én als groep, ruimte bieden aan afscheid laat kinderen ervaren hoe je met afscheid kunt omgaan en dat al deze vormen van rouw erbij horen.

Ruimte, Tijd, Criteria zijn essentieel deze weken

Hoe kun je dit doen:

- Kijk met de groep terug naar mooie momenten én de verdrietige momenten en heb oog en oor voor de kinderen die hun stem nog niet goed kunnen laten horen. Alles mag en kan er zijn, zo kun je het proces van afscheid nemen actief begeleiden.
- Bedenk samen op welke wijze zij afscheid willen nemen, zijn er nog dingen die ze graag samen willen doen, of willen kinderen (individueel) nog ergens aandacht aan besteden.

Professionele schoolcultuur

Niet alleen voor de kinderen geldt dat zij een schooljaar afsluiten, dit geldt ook voor professionals. Misschien zijn er wel collega's die weggaan, of die volgend jaar jullie team versterken. Wat betekent deze periode voor jou? Waar kijken jullie op terug? Wat willen jullie volgend jaar anders of juist behouden?

Welke afspraken hebben jullie op schoolniveau over deze weken?

- Besteedt elke groep op dezelfde manier aandacht hieraan zodat kinderen gewend raken? (Tijd, Ruimte, Criteria)
- Hoe belangrijk vind jij de bronzen weken? Weten jullie dit van elkaar? In hoeverre kunnen jullie elkaar hierin aanvullen aan de grenzen van elkaars mogelijkheden?
- Op welke wijze evalueer je? Alleen, met je duo en hoe en wat draag je over naar de nieuwe leerkracht? (Hoe gaat het met je groep? Waar ben je tevreden over? Waar ben je trots op? Wat valt tegen? Wat heeft je groep volgend schooljaar nodig? Wat betekent dit voor jou, wat betekent dit voor de nieuwe leerkracht? Wat ga je met jouw nieuwe groep anders aanpakken dan met je huidige groep? Wat houdt je hetzelfde?).
- Hebben we een goede afsluiting van het schooljaar met het team? Is daarbij ruimte voor afscheid?

Gouden uurtje(s) - de brug naar volgend jaar

We zijn gewend dat we aan het begin van het nieuwe schooljaar aandacht besteden aan de groepsvorming. We noemen dit vaak de gouden weken. Echter, de groepsvorming voor volgend schooljaar start aan het einde van dit schooljaar. De meeste scholen

hebben een wisseluurtje ter kennismaking. Kinderen ervaren op deze manier dat er aan de andere kant van afscheid een nieuw begin staat.

Neem tijd om te bespreken met elkaar wat voor groep je volgend jaar wil worden met elkaar.

Enkele voorbeelden om tijdens deze gouden uurtjes te doen.

- Laat kinderen bij binnenkomst 'ervaren' door rond te lopen in de klas. Hoe ziet deze klas eruit? Wat valt op? Wat is anders? Zie je iets nieuws? Laat ze hierover nadenken en laat ze ideeën opschrijven of tekenen hoe ze hun klas eruit zouden willen laten zien. Doe hier zelf ook actief aan mee, het wordt óók jouw ruimte.
- Laat ze de vraag beantwoorden: Wat voor groep willen jullie zijn? En wat hebben jullie dan van mij nodig?
- Besteed tussendoor aandacht aan energizers.
- Stel jezelf voor a.d.h.v. jouw pedagogisch statement*. Wat vind jij belangrijk en hoe zullen ze dat merken als ze volgend jaar in jouw klas zitten? Dit kan met een powerpoint, maar je kunt ook iets doen wat jouzelf nóg meer presenteert.
- Terwijl kinderen lekker bezig zijn, loop je zelf rond om elkaar te leren kennen. Maak een praatje, luister, zend niet te veel en wees nieuwsgierig.

Een pedagogisch statement als startpunt

Het pedagogisch statement is het innerlijk kompas waarmee je elke dag jouw klas binnenstapt en is de basis voor je handelen. Wat er in jouw statement staat, is dus merkbaar, zichtbaar en voelbaar voor leerlingen. En het bepaalt waarom de leraar doet wat die doet, waarom die reageert zoals die reageert en waarom die zegt wat die zegt. Of dat juist niet doet. (Mark, 2025) Jouw pedagogisch statement is altijd voorwaardelijk, in welke periode van het jaar dan ook.

Het groepscontract als fundament van groepsvorming

Groepsvorming is een proces dat telkens opnieuw begint – bij iedere vakantie, wisseling of nieuwe dynamiek. Het is een proces in elke klas. Vanuit jouw pedagogisch statement kun je dit omvormen tot een groepscontract waarin richtlijnen, gedeelde afspraken en waarden staan die je samen met de kinderen levend houdt gedurende het hele jaar.

Wat voor groep willen wij zijn? Hoe willen we met elkaar omgaan? Wat helpt ons daarbij? Ga hierbij uit van:

- Verwachting van leerling naar leerling
- Verwachting van leraar naar leerling
- Verwachting van leerling en leraar naar omgeving
- Verwachting van leerling naar leraar

Wil jij hier ook mee aan de slag met je groep of team, dat kan. Kijk op onze vernieuwde website of mail ons.

Bronnen ter inspiratie:

- *Bijleveld, B. – De Gouden Weken 2.0 & De Zilveren Weken*
- *Centrum Pedagogisch Contact – www.centrumpedagogischcontact.nl*
- *Artikel: <https://filosovaardig.nl/blog/kringgesprekken/>*